

N:o 42.

Ank. till Riksd. Kansli den 9 Maj 1876, kl. 12 midd.

Memorial, med förslag till sammanjemkning af Kamrarnes skiljaktiga beslut vid behandling af Utskottets Utlåtande N:o 36 i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående antagande af det metriska mått- och vigtsystemet.

Uti berörda utlåtande har Utskottet tillstyrkt Riksdagen, bland annat, att med någon mindre betydlig ändring antaga de af Kongl. Maj:t föreslagna föreskrifter rörande öfvergången från det gamla systemet till det nya.

De sålunda ifrågasatta föreskrifterna, enligt hvilka det nya systemet skulle i viss mån vinna ovilkorlig tillämpning från och med år 1881 och träda i full verkställighet från 1883 års början, hafva blifvit af Första Kammaren godkända; hvaremot Andra Kammaren, enligt Utskottet tillhandakommet protokollsutdrag, för sin del beslutat, att det nya systemet skulle med fullständighet tillämpas först från 1889 års början och såsom en följd af detta beslut uti ifrågavarande föreskrifter vidtagit de förändringar, att årtalet 1883 blifvit på de flera ställen, der det i samma föreskrifter förekommer, utbytt mot 1889; att uti stadgandet om befrielse för innehafvare af nu gällande mått och vigter att under år 1882 låta dessa omjusteras i annat fall, än att anmärkning mot deras riktighet förekommit, tidsbestämmelsen blifvit ändrad till år 1888; samt att förordnandet derom, att markegångstaxorna äfvensom alla taxor och förordningar rörande varor och effekter samt afhandlingar emellan enskilde och statens myndigheter skulle för åren 1881 och 1882 upptaga både gamla och nya måttet och vigten, blifvit på det sätt förändradt, att årtalet 1882

Bih. till Riksd. Prot. 1876. 7 Saml. 23 Häft.

blifvit utbytt mot 1888, så att följaktligen detta förordnande skulle komma att gälla för begge åren 1881 och 1888.

Skiljaktigheten emellan Kamrarnes beslut, som i fråga derom att det nya systemet skall i viss mån från och med år 1881 ovilkorligen tillämpas, äro med hvarandra öfverensstämmande, består sålunda hufvudsakligen deri, att under det Andra Kammaren ansett den tid, hvarunder mått och vigter efter både det gamla och det nya systemet finge i handel och vandel vid sidan om hvarandra begagnas, böra, på det allmänheten måtte lemnas erforderligt rådrum att blifva med sistnämnda system förtrogen, utsträckas till år 1889, Första Kammaren, i likhet med Kongl. Maj:t, funnit denna tidrymd kunna till år 1883 inskränkas; samt att sistnämnda Kammare beslutat, att den tid, hvarunder mått och vigter af begge slagen skulle i markegångstaxorna jemte öfriga ofvan omförmälda handlingar införas, borde utgöra de två år, som närmast föreginge det nya systemets fullständiga införande, då deremot, enligt Andra Kammarens beslut, denna tid skulle bestämmas till året närmast dessförinnan afvensom till ett derifrån med en tidrymd af sex år skildt föregående år.

Dessa skiljaktigheter emellan Kamrarnes beslut har Utskottet ansett kunna på det sätt sammanjemkas, att Första Kammaren, med frånträdande af sitt beslut i afseende på tidpunkten, då det nya systemet bör i hela sin vidd tillämpas, biträder Andra Kammarens derutinnan fattade beslut och sålunda framflyttar denna tidpunkt till år 1889; samt att Andra Kammaren, i stället för sitt ofvannämnda beslut om den tid, hvarunder mått och vigter efter begge systemen skola i vissa handlingar införas, i likhet med Första Kammaren fastställer denna tid till de två år, som närmast föregå det nya systemets fullständiga införande, eller till åren 1887 och 1888.

I öfverensstämmelse härmed får Utskottet vördsamt hemställa, att Kamrarne ville, hvad angår öfvergången från det gamla mått- och vigtsystemet till det nya, godkänna följande föreskrifter:

a) Intilldess förutnämnda Rikslilikare hinna anskaffas, skola såsom Rikslilikare användas, för längdmåttet den messingsstång och för vigten den kilogramvigt af platina, som på svenska statens bekostnad år 1867 anskaffades i Paris.

b) Från början af år 1889 må inga andra mått och vigter justeras än de, som äro inrättade efter den blifvande nya stadgan om mått och vikt.

c) Hädanefter och intill början af år 1889 må det vara tillåtet att justera efter metersystemet inrättade mätstockar och mätskalor, å hvilka indelningar efter nu gällande fot och dess delar jemväl äro anbragta.

d) Innehafvare af nu gällande mått och vigter vare ej skyldig att under år 1888 låta dessa omjusteras i annat fall än att anmärkning mot deras rättighet förekommit.

e) Från början af år 1879 och intill början af år 1889 må hvar och en enskild kunna i handel och rörelse använda, efter eget godtfinnande, de hittills gällande eller de nya måtten och vigterna, dock så att, då antingen aflemnare eller mottagare af varor sådant fordrar, nu gällande mått och vigter skola begagnas.

f) För åren 1887 och 1888 skola de årliga markegångstaxorna äfvensom alla taxor och förordningar rörande varor och effekter samt afhandlingar mellan enskilda och statens myndigheter upptaga både gamla och nya måttet och vigten.

g) Från början af år 1881 eller tidigare, om så lämpligen ske kan, skall det nya mått- och vigtsystemet uteslutande användas vid tull- och postverken samt vid jernvägstrafiken i riket.

h) För landtmäteriförrättningar skall det nya längd- och ytmåttets tillämpning taga sin början med 1881 års ingång; dock åligge landtmätare från nämnda tid och intilldess annorlunda varder förordnadt, att uti ego- och delningsbeskrifningar införa i särskilda kolumner jordområdenas innehåll, uttryckta icke allenast i det nya ytmåttet utan äfven i tunnland och kappland eller, der delegarne så önska, i ref och stänger.

i) Med undantag för hvad under h) sagdt är, må från den 1 Januari 1889 i Kronans räkenskaper och förhandlingar endast det nya mått- och vigtsystemet användas; och vid nämnda års början skall den nya stadgan jemväl i allt öfrigt träda i full verkställighet.

Stockholm den 8 Maj 1876.

På Utskottets vägnar:

ERIC SPARRE.

Reservationer:

af Herr Grefve *Mörner*: »Enligt min uppfattning har Utskottet i sin så kallade sammanjemkning icke endast jemkat Kamrarne emellan,

utan rent af ändrat ett Kamrarnes sammanstående beslut. Det må vara, och jag medgifver det gerna, att denna ändring är till gagn för saken, men då betänkligt kan vara, att ett Utskott tillåter sig göra hvad Kamrarne sjelfva icke ega magt till, eller att i icke lagenlig ordning upphäfva ett fattadt beslut, får jag mig emot Utskottets åtgärd reservera.»

af Herr Friherre *Åkerhielm*, med hvilken Herr *Meijer* instämt: »Då det enligt § 63 Riksdagsordningen ålegat Utskottet att, så vidt möjligt varit, »sammanjemka» de skiljaktiga beslut, hvori Kamrarne stannat i fråga om Kongl. Maj:ts proposition N:o 28, angående antagande af det metriska mått- och vigtsystemet, men det slut, hvartill Utskottet kommit, icke utgör en sammanjemkning, utan fast hellre en inbjudning till Första Kammaren att ensam frångå sitt beslut och gilla Medkamrarnes, har jag, då jag anser en reservant ej hafva någon rätt framställa ett sammanjemkningsförslag, endast velat anteckna att jag ej finner Utskottets förslag vara en sammanjemkning, framställd i enlighet med grundlagen.»

Herr *Ehrenborg* har begärt få antecknadt, att han af sjukdom varit förhindrad att i ärendets behandling deltaga.